

รายงานผลการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563
สหวิทยาหลักเมืองเลย

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารศึกษานิเทศก์ลำดับที่ 18/2563

คำนำ

คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) และคณะอนุกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (อ.ก.ต.ป.น.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ได้เห็นชอบในการนิเทศบูรณาการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 52 โรงเรียน (จังหวัดเลยและจังหวัดหนองบัวลำภู) แบ่งตามสหวิทยาเขต จำนวน 5 สหวิทยาเขต โดยคณะนิเทศซึ่งประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ที่รับผิดชอบดูแลเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ศึกษานิเทศก์ประจำเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ปฏิบัติการณ์เทศ ติดตาม โรงเรียนและได้สังเคราะห์รายงานการนิเทศ ติดตาม ในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยได้ข้อสรุปในประเด็นเรื่องทีนิเทศ ดังแสดงรายละเอียดในเอกสารฉบับนี้

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อมูลที่ได้จากการนิเทศติดตามในรายงานฉบับนี้ จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

คณะผู้รายงาน

ตุลาคม 2563

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
- ที่มาและความสำคัญ	1
- วัตถุประสงค์ของการนิเทศ	2
- ขอบเขตการนิเทศฯ	2
- นิยามศัพท์เฉพาะ	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
ส่วนที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา	7
- การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	11
- คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.)	18
- แนวทางการใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (ปรับปรุง พ.ศ.2560) สำหรับโรงเรียน	23
ส่วนที่ 3 กระบวนการนิเทศ	25
ส่วนที่ 4 ผลการนิเทศ	29
ส่วนที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
- สรุปผล	42
- อภิปรายผล	44
- ข้อเสนอแนะ	46
เอกสารอ้างอิง	47
ภาคผนวก	48

สารบัญตาราง

	หน้า
<p>ตารางที่ 1 คณะครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จังหวัดเลย</p>	3
<p>ตารางที่ 2 ผลการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา</p>	29
<p>ตารางที่ 3 แสดงจำนวนครูผู้สอนชั้นเรียนที่สังเกตแยกตามรายวิชา</p>	36
<p>ตารางที่ 4 แสดงผลการสังเกตการสอนตามแบบนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning</p>	37
<p>ตารางที่ 5 แสดงลำดับประเด็นการโค้ชของศึกษานิเทศก์ต่อครูผู้สอน เรียงลำดับจากมากไปน้อย</p>	39
<p>ตารางที่ 6 แสดงการสะท้อนผลการสังเกตการสอนแยกเป็นรายด้าน</p>	40

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษาคือ คุณภาพการศึกษาหรือคุณภาพของผู้เรียน บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาคือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย การนิเทศเป็นวิธีการหนึ่งของการพัฒนา ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา เพราะภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษาจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นสถานศึกษาใดที่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการทำงานและผู้บริหารสามารถนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ที่มีการทำงานเป็นขั้นตอน (Steps) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน ภารกิจการนิเทศเป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ที่มีหลักการสำคัญคือ 1) การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนการศึกษาที่ต้องดำเนินการ 2) ครูทุกคนจะต้องได้รับคำชี้แนะการศึกษา (guidance) ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานที่เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของโรงเรียน 3) จะต้องมีการเตรียมความพร้อมและการออกแบบการนิเทศที่ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลของครูและบุคลากรในโรงเรียน 4) บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษาต้องถูกอธิบายและระบุไว้ในเป้าหมายการศึกษา 6) ต้องมีการปรับปรุงทัศนคติ ความรู้ พฤติกรรม และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของครูทุกคนในโรงเรียนและ 7) ต้องมีการกำกับดูแลเพื่อนำไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนการนิเทศภายนอกเป็นภารกิจโดยตรงของศึกษานิเทศก์ การนิเทศทั้งสองรูปแบบล้วนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยหากมีการทำงานที่เป็นระบบมีแบบแผนจะส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของนักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเร่งรัดกระบวนการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงขับเคลื่อนนโยบายลงสู่การปฏิบัติอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง จึงได้จัดทำโครงการนิเทศ ติดตามและ

ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โดยมุ่งหวังพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ใช้ทักษะในการปฏิบัติงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

2. วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

2.1 เพื่อนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย

2.2 เพื่อนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3. ขอบเขตการนิเทศ

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1) การดำเนินงานของโรงเรียนในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมกลไกการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ และ 4) การบริหารทั่วไป

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1) คณะกรรมการบริหารงาน 4 ฝ่าย หัวหน้าวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 13 โรงเรียน

2) คณะครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จังหวัดเลย

ตารางที่ 1 คณะครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19
สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จังหวัดเลย

ที่	โรงเรียน	วิชา	ระดับชั้นที่สอน	จำนวน (คน)
1	เลยพิทยาคม	ฟิสิกส์	ม.5	1
		เคมี	ม.4	1
2	เลยอนุกุลวิทยา	ฟิสิกส์	ม.5	1
		เคมี	ม.4	1
3	นาอ้อวิทยา	วิทยาศาสตร์	ม.1	1
		เคมี	ม.5	1
4	น้ำสวยพิทยาสรรพ์	คณิตศาสตร์	ม.4	1
		วิทยาศาสตร์	ม.2	1
5	เชียงคาน	วิทยาศาสตร์	ม.3	1
		วิทยาศาสตร์	ม.3	1
6	วิทยาศาสตร์จุฬารณราช วิทยาลัย เลย	ฟิสิกส์	ม.4	1
		เคมี	ม.4	1
7	เขาแก้วพิทยาสรรพ์	ฟิสิกส์	ม.5	1
		คณิตศาสตร์	ม.3	1
8	ธาตุพิทยาคม	ฟิสิกส์	ม.4	1
		เคมี	ม.5	1
9	ปากชมวิทยา	ไอเอส	ม.3	1
		สังคมศึกษา	ม.5	1
10	เชียงกลมวิทยา	ชีววิทยา	ม.4	1
		วิทยาศาสตร์	ม.3	1
11	คอนสารวิทยา	ฟิสิกส์	ม.6	1
		เคมี	ม.5	1
12	ท่าลี่วิทยา	ชีววิทยา	ม.4	1
		เคมี	ม.5	1
13	นาดังวิทยา	ฟิสิกส์	ม.6	1
		เคมี	ม.4	1
รวมจำนวนครู				26

3.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา

1) ผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมกลไกการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ และ 4) การบริหารทั่วไป

2) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ตามแบบนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

การรายงานครั้งนี้ ผู้รายงานได้กำหนดนิยามศัพท์ ดังนี้

คณะกรรมการ ก.ต.ป.น. หมายถึง คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศ การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีบทบาท อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการ ทั้งในส่วนของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาในสังกัด และ ผู้ทรงคุณวุฒิทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย นิเทศติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการดำเนินการ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและ สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

คณะกรรมการ อ.ก.ต.ป.น. หมายถึง คณะอนุกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการ ก.ต.ป.น

การติดตาม (Monitoring) หมายถึง การศึกษาความก้าวหน้าการบริหารจัดการและการ ดำเนินการของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การตรวจสอบ (Inspection) หมายถึง การกำกับ ดูแล เพื่อปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการ การศึกษาและดำเนินไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตีค่าผลการบริหารจัดการศึกษา และดำเนิน ไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

การนิเทศการศึกษา (Supervision) หมายถึง การให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

คณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัด

สหวิทยาเขต หมายถึง การรวมสถานศึกษาหลายแห่งเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และบุคลากรในสหวิทยาเขต

สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย หมายถึง โรงเรียนในจังหวัดเลย ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 จำนวน 13 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนเลยพิทยาคม 2) โรงเรียนเลยอนุกุลวิทยา 3) โรงเรียนนาอ้อวิทยา 4) โรงเรียนน้ำสวยพิทยาสรรพ์ 5) โรงเรียนเชียงคาน 6) โรงเรียนธาตุพิทยาคม 7) โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เลย 8) โรงเรียนเขาแก้วพิทยาสรรพ์ 9) โรงเรียนปากชมวิทยา 10) โรงเรียนเชียงกลมวิทยา 11) โรงเรียนคอนสารวิทยา 12) โรงเรียนท่าลี่วิทยา และ 13) โรงเรียนนาดังวิทยา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง การเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และกรณีศึกษา เป็นต้น โดยกิจกรรมที่นำมาใช้ควรช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารนำเสนอ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม บทบาทของผู้เรียนนอกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน ผู้สอนควรลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้

แบบประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน หมายถึง แบบที่ใช้ประเมินเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมกลไกการบริหารสถานศึกษาและภาระงาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารทั่วไป

แบบนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง แบบนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สังเกตการสอนมี 3 องค์ประกอบ คือด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านกระบวนการ ตอนที่ 2 การโค้ชของศึกษานิเทศก์ และตอนที่ 3 สะท้อนผลการสังเกตการสอนทั้ง 3 ด้าน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 โรงเรียนในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ได้รับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเด็นการนิเทศที่กำหนด

5.2 โรงเรียนในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีแนวทางในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในภาคเรียนต่อไป

5.3 ครูและศึกษานิเทศก์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและหาแนวทางแก้ไข ร่วมกันในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ส่วนที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย ผู้รายงานได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
3. คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.)
4. แนวทางการใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) สำหรับโรงเรียน

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

1.1 ความหมายการนิเทศ

ได้มีผู้ให้ความหมายคำว่า การนิเทศการศึกษา ไว้แตกต่างกันดังนี้

Miles (1967: 6) ได้เสนอว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง การแนะนำซึ่งกันและกัน การวางแผนร่วมกันเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

Good (1973: 374) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามทุกชนิดของฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาให้การแนะนำครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาให้รู้จักปรับปรุงวิธีสอนหรือการให้การศึกษาก่อให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพด้านการศึกษาร่วมพัฒนาครูช่วยเหลือและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษาเนื้อหาและการสอนและการประเมินผลการสอน

Harris (1985: 19) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง สิ่งที่เป็นบุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการสอนเป็นสำคัญ

จากแนวคิดที่เสนอมานั้นพอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนโดยความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

1.2 กระบวนการนิเทศ

นักวิชาการทั้งชาวไทยและต่างประเทศกล่าวถึงกระบวนการนิเทศ ดังนี้

Harris (1985 อ้างถึงในบวร เทศารินทร์ 2551, 50-51) กระบวนการนิเทศที่แฮร์ริสกำหนดขึ้น มีความเหมาะสมกับการนิเทศการศึกษาและเป็นกระบวนการมุ่งเน้นการวางแผนการปฏิบัติงาน มากกว่าการควบคุมงานเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการนิเทศได้เรียกระบวนการว่า Harris' Polca ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินสภาพการทำงาน (Assessing) เป็นกระบวนการศึกษาถึงสภาพต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงมีกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

- 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจะศึกษาถึงธรรมชาติและความสัมพันธ์ของเรื่องต่าง ๆ
- 1.2 การสังเกตเป็นการมองสิ่งรอบตัวด้วยความละเอียดถี่ถ้วน
- 1.3 การทบทวนเป็นการตรวจสอบสิ่งรอบตัวอย่างตั้งใจ
- 1.4 การวัดพฤติกรรมการทำงาน
- 1.5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน

2. การจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) เป็นกระบวนการกำหนดความสำคัญของงานตามเป้าหมายวัตถุประสงค์และกิจกรรมตามลำดับความสำคัญซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 การกำหนดเป้าหมาย
- 2.2 การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ
- 2.3 การกำหนดทางเลือก
- 2.4 การจัดลำดับความสำคัญของงาน

3. การออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) เป็นกระบวนการวางแผนหรือกำหนดโครงการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

- 3.1 การจัดสายงานเป็นการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ของงานให้สัมพันธ์กัน
- 3.2 การหาวิธีการนำเอาทฤษฎีหรือหลักการไปสู่การปฏิบัติ
- 3.3 การเตรียมการต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงาน
- 3.4 การจัดระบบการทำงาน
- 3.5 การกำหนดแผนในการทำงาน

4. การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) เป็นกระบวนการกำหนดทรัพยากรต่างให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานซึ่งประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

- 4.1 การกำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ
- 4.2 การจัดสรรทรัพยากรไปให้หน่วยงานต่าง ๆ
- 4.3 การกำหนดทรัพยากรที่จำเป็นจะต้องใช้สำหรับความมุ่งหมายเฉพาะอย่าง
- 4.4 การมอบหมายบุคลากรให้ทำงานในแต่ละโครงการหรือแต่ละเป้าหมาย

5. การประสานงาน (Coordination) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับงานเวลาวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกทุก ๆ อย่างเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงบรรลุผลซึ่งประกอบด้วยกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

- 5.1 การประสานการปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้ดำเนินการไปด้วยความราบรื่น
- 5.2 การสร้างความกลมกลืนและความพร้อมเพรียงกัน
- 5.3 การปรับการทำงานในส่วนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพให้มากที่สุด
- 5.4 การกำหนดเวลาในการทำงานในแต่ละช่วง
- 5.5 การสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น

6. การอำนวยการ (Directing) เป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติเพื่อให้เกิดสภาพที่เหมาะสมที่จะสามารถบรรลุผลแห่งการเปลี่ยนแปลงให้มากที่สุดมีกระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

- 6.1 การแต่งตั้งบุคลากร
- 6.2 การกำหนดแนวทางหรือกฎเกณฑ์ในการทำงาน
- 6.3 การกำหนดระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับเวลาปริมาณหรืออัตราเร่งในการทำงาน
- 6.4 การแนะนำการปฏิบัติงาน
- 6.5 การตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติงาน

สังต์ อุทรานันท์ (2530: 44) มีความเห็นว่ากระบวนการนิเทศการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่องกัน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ จะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่ จะดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้างจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างไร และจะอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมามีคุณภาพขั้นนี้จำเป็นทุกครั้งที่สำหรับการเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามและมีความจำเป็นสำหรับการนิเทศที่ยังเป็นไปอย่างไม่ ได้ผลหรือได้ผลยังไม่ถึงขั้นที่พอใจซึ่งจำเป็นจะต้องทำการทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงาน (Doing) ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะคือ

1) การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศเป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถที่ได้รับมาจากการดำเนินงานในขั้นที่ 2

2) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้ งานสำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง

3) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศผู้บริหารก็จะให้การสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing) ในขั้นนี้เป็นขั้นของการเสริมกำลังใจของผู้บริหารเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจดำเนินการไปพร้อม ๆ กับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการดำเนินงาน (Evaluating) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไรหลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 46-57) กำหนดกระบวนการนิเทศสำหรับศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติใช้ในการนิเทศการศึกษา โรงเรียนในสังกัดมี 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการนิเทศการศึกษา กระทำได้หลายวิธีเป็นต้นว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านปัจจัยกระบวนการและผลผลิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประเมินความต้องการการใช้สื่อและเครื่องมือต่าง ๆ หรือการประชุมสัมมนาค้นหาปัญหา

ขั้นที่ 2 การวางแผนการวางแผนเป็นการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการมาใช้วางแผนและกำหนดทางเลือกในการนิเทศการศึกษาซึ่งอาจดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

- 1) นำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันมาจัดลำดับความสำคัญ
- 2) ศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ เช่นนโยบายหลักสูตรสื่อเครื่องมือในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่าง ๆ
- 3) กำหนดเป้าหมายและทางเลือกในการปฏิบัติงาน
- 4) เขียนแผนปฏิบัติการนิเทศ
- 5) จัดทำคู่มือการนิเทศโดยสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่นิเทศเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการปฏิบัติงานและเป็นเอกสารอ้างอิง

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการการสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการเป็นขั้นตอนการสร้างสื่อหรือเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศที่จะช่วยให้การนิเทศเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผลสำเร็จถ้าหากว่าสื่อและเครื่องมือเหมาะสมและมีคุณภาพแล้วจะช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ

การปฏิบัติการนิเทศเป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศจะต้องนำหลักเกณฑ์การนิเทศ เทคนิค ทักษะ และ สื่อหรือเครื่องมือที่จำเป็นต่อการนิเทศการศึกษามาประยุกต์ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) การประชุมคณะปฏิบัติหรือคณะทำงาน
- 2) ทำความเข้าใจหรือศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับงานสื่อหรือเครื่องมือ
- 3) แบ่งงานรับผิดชอบ
- 4) กำหนดวิธีการปฏิบัติงาน
- 5) กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลหรือวิธีรายงานผล
- 6) เริ่มปฏิบัติการนิเทศ
- 7) ประชุมทบทวนการปฏิบัติงาน
- 8) สรุปผลการปฏิบัติงาน
- 9) นำผลไปพัฒนาการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

การประเมินผลและรายงานผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนคือ

1) การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือประเมินประเภทต่าง ๆ ได้แก่ แบบสอบถามแบบสังเกต พฤติกรรมแบบสำรวจข้อมูล ฯลฯ โดยทำการประเมิน 3 ระยะคือก่อนการปฏิบัติงานนิเทศระหว่าง การปฏิบัติงานนิเทศและประเมินเพื่อสรุปผลการนิเทศแล้วนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการปฏิบัติงานหรือ จุดที่เป็นปัญหา

2) การรายงานผลเป็นขั้นตอนสำคัญของการปฏิบัติการนิเทศเพื่อผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบรายละเอียดการปฏิบัติงานซึ่งการรายงานควรทำ 3 ระยะคือรายงานเตรียมการ ก่อนออกปฏิบัติงานการรายงานระหว่างการปฏิบัติงานและการรายงานหลังการปฏิบัติงาน ตามที่เสนอมาแล้วจะเห็นได้ว่ากระบวนการนิเทศเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีขั้นตอนสำคัญ คือการวางแผนซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานสภาพปัญหาเตรียมสื่อเครื่องมือแล้วปฏิบัติตามแผนหลังจากนั้น ต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงพัฒนางานตามลำดับ

1.3 การนิเทศแนวใหม่

ภายใต้บริบททางสังคมที่มุ่งการแข่งขันและการเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งของโลกมากขึ้น ระบบการศึกษามีบทบาทสำคัญในการตอบสนองความต้องการทางสังคมในแง่การผลิตและการส่งมอบคนที่มีศักยภาพสูงและมีสมรรถนะพร้อมในทุกด้านประเทศไหนเต็มไปด้วยคนที่มีคุณภาพที่จะช่วงชิงความได้เปรียบในเวทีโลกและมีโอกาสดำรงอยู่อย่างมั่นคงภายใต้เงื่อนไขที่ทรัพยากรต่าง ๆ ในโลกลดน้อยลงทุกขณะการศึกษาจึงต้องพัฒนาทั้งระบบอย่างรู้เท่าทันและสอดคล้องกับเป้าหมาย ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในฐานะที่การนิเทศการศึกษาเป็นหนึ่งในกลไกสำคัญทางการศึกษาจึง

ต้องมีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อช่วยพัฒนาและแก้ไขปัญหาของครูหรือสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2554: 7) กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ดังนี้

1) การสร้างเอกภาพการนิเทศด้วยการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานด้านคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันในการพัฒนางานนิเทศการศึกษาระดับประเทศ สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) พัฒนาเครือข่ายการนิเทศแบบมีส่วนร่วมให้เกิดความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1) ด้านการวางแผนปฏิบัติและการติดตามผลการนิเทศ

2.2) ด้านความร่วมมือกันจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาอาทิการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นการพัฒนาสื่อประกอบการนิเทศการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบมีส่วนร่วมการจัดประชุมสัมมนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพครูและคุณภาพการศึกษาเป็นต้น

2.3) ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหาด้านความพร้อมความขาดแคลนศึกษานิเทศก์และการใช้ศักยภาพส่วนบุคคลของศึกษานิเทศก์ในการนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่การศึกษา

3) ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องดังนี้

3.1) มีการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาร่วมกัน

3.2) กำหนดมาตรฐานคุณภาพออกแบบกิจกรรมและการดำเนินการนิเทศเพื่อพัฒนา

3.3) ดำเนินการนิเทศติดตามผลโดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.4) จัดให้มีการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมในระดับเขตพื้นที่การศึกษาระดับจังหวัดระดับกลุ่มจังหวัดและระดับประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 67) ได้ศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุดในการพัฒนาบุคคลและสังคมไปสู่ความเจริญในแทบทุกมิติและเนื่องจากบริบททางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลากระบวนการนิเทศการศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อผู้เกี่ยวข้องทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับสถานศึกษาผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับของสถานศึกษาเป็นต้นมา

กระบวนการนิเทศการศึกษาที่จะสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายนั้นศึกษานิเทศก์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญจำเป็นต้องเข้าใจภารกิจและระบบการนิเทศภายใต้สถานการณ์ที่มีการปรับเปลี่ยนทั้งในด้านนโยบายและสังคมสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายสามารถประยุกต์ใช้

กระบวนการนิเทศโดยตั้งเป้าหมายที่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและจัดการศึกษาให้นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่พึงประสงค์หรือมีอาชีพคือควรเน้นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือ(Coach) เป็นพี่เลี้ยง(Mentor) เป็นผู้วิจัย (Research) เป็นผู้พัฒนา (Development) มีสมรรถนะหลักคือมีทักษะการคิดการแก้ปัญหาการวิจัยการสื่อสารการทำงานเป็นทีม

ดังนั้นศึกษานิเทศก์จึงต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรู้เท่าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 มีคุณลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ความเป็นกัลยาณมิตร (Critical Friend) มีทักษะในการชี้แนะสะท้อนคิด (Reflective Coaching)

สรุปได้ว่า การนิเทศแนวใหม่เป็นการปรับเปลี่ยนการนิเทศภายใต้บริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงเป็นการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยก่อให้เกิดความร่วมมือและใช้ทรัพยากรร่วมกันอาจใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งผู้มีบทบาทในการนิเทศ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์จึงต้องมีคุณลักษณะเป็นมืออาชีพเน้นการเป็นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยงเป็นผู้วิจัยและเป็นผู้พัฒนาอย่างเป็นกัลยาณมิตร

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้น สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมาย (meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถามและถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

1) Active Learning ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียน

การมีวิจรรย์ญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงและมีการใช้วิจรรย์ญาณในการคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ค้นหาสไตล์การเรียนรู้ของตนเอง สู่การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition) เพราะฉะนั้น Active Learning จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ในการมีวิจรรย์ญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมินตัดสินใจและสร้างสรรค์

2) Active Learning สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม

3) Active Learning ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

4) Active Learning ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับกับแนวคิดพหุปัญญา (multiple intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้ จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญในบทบาท หน้าที่ ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน

2.3 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้

- 1) เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
- 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน
- 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
- 4) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์และประเมินค่า
- 5) ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 6) ความรู้เกิดจากประสบการณ์และการสรุปของผู้เรียน
- 7) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วย

ตนเอง

จากลักษณะการเรียนรู้แบบ Active Learning ดังกล่าว จึงควรมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน ดังนี้

- 1) จัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
- 2) จัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
- 3) จัดให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 4) จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน สร้างความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
- 5) จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงานและการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในภารกิจต่าง ๆ
- 6) จัดกระบวนการเรียนที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 7) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง
- 8) จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร หรือสารสนเทศและหลักการความคิดรวบยอด
- 9) ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
- 10) จัดกระบวนการสร้างความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้และการสรุปบทวนของผู้เรียน

2.4 ลักษณะกิจกรรมที่เป็นการเรียนรู้เชิงรุก

- 1) กระบวนการเรียนรู้ที่ลดบทบาทการสอนและการให้ความรู้โดยตรงของครู แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในหน้าความรู้ ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ พัฒนาทักษะกระบวนการคิดไปสู่ระดับที่สูงขึ้น
- 3) กิจกรรมเชื่อมโยงกับนักเรียนกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคมหรือประเทศชาติ
- 4) กิจกรรมเป็นการนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาใหม่ หรือใช้ในสถานการณ์ใหม่
- 5) กิจกรรมเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างมีเหตุผล มีโอกาสร่วมอภิปรายและนำเสนอผลงาน

6) กิจกรรมเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

2.5 บทบาทของครูในการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แนวทาง Active Learning ครูผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมที่สะท้อนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง โดยดำเนินการดังนี้

- 1) สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
- 2) ลดบทบาทการสอนและการให้ความรู้โดยตรง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 3) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นพลวัต (มีการเคลื่อนไหว/ขับเคลื่อน) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความสำเร็จในการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ
- 4) จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน รวมถึงเนื้อหาและกิจกรรม
- 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากวิธีการสอนที่หลากหลาย
- 6) เปิดใจกว้างยอมรับในความสามารถ การแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน
- 7) ผู้สอนควรทราบว่าผู้เรียนมีความถนัดที่แตกต่างกัน และทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน
- 8) ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเรียน ให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าตอบและมีความสุขในการเรียนรู้

2.6 บทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด ครูผู้สอนต้องพยายามสร้างลักษณะการเรียนรู้เชิงลึก ให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยจะต้องให้ผู้เรียนได้เข้าใจและรู้ว่าในขณะที่กำลังเรียนรู้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีลักษณะดังนี้

- 1) รู้ว่าตัวเองจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง รู้สิ่งที่จะเรียน
- 2) สิ่งที่จะเรียนรู้นั้น เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนไปแล้วอย่างไร
- 3) สิ่งที่จะเรียนรู้นั้น สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับความเป็นไปของโลกปัจจุบันอย่างไร

- 4) ผู้เรียนต้องรู้ว่า ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าข้อเท็จจริงหรือข้อความรู้ที่ได้รับรู้นั้นถูกต้องแน่นอน
- 5) ผู้เรียนจะต้องกลับไปตรวจสอบการบ้าน หรือสิ่งที่ค้นคว้าใหม่ ว่าได้คำตอบที่ถูกต้องหรือไม่ หรือตอบถูกต้องตรงกับคำถามข้อไหน
- 6) สามารถสอบถามความรู้เพิ่มเติมจากผู้อื่น หรือทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้ได้คำตอบก่อนที่จะสรุปคำตอบสุดท้าย โดยต้องฟังหรือหาคำตอบให้ได้มาอย่างสมบูรณ์ที่สุด ก่อนที่จะสรุปนำเสนอ

2.7 กรวยแห่งการเรียนรู้ (The Cone of Learning)

การเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หรือการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง เป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำ ซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ จากกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาส ลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า

การเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนได้มากและนานกว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน เป็นฝ่ายรับความรู้ (Passive Learning) เพราะกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ โดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้มีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บความจำ ในระบบความจำระยะยาว (Long Term Memory) ทำให้ผลการเรียนรู้ ยังคงอยู่ได้ในปริมาณที่มากกว่าระยะยาวกว่า ซึ่งอธิบายได้ ดังรูป

รูปที่ 1 The Cone of Learning

ที่มา : <https://www.google.com/imgres?imgurl>

จากรูปจะเห็นได้ว่า กรวยแห่งการเรียนรู้นี้ได้แบ่งเป็น 2 กระบวนการ คือ

1) กระบวนการเรียนรู้แบบตั้งรับ (Passive Learning)

- การเรียนรู้โดยการอ่าน ท่องจำ ผู้เรียนจะจำได้ในสิ่งที่เรียนเพียง 20%
- การเรียนรู้โดยการฟังบรรยายเพียงอย่างเดียวโดยที่ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมอื่นในขณะที่ครูสอน เมื่อเวลาผ่านไปผู้เรียนจะจำได้เพียง 20% หากในการเรียนการสอนผู้เรียนมีโอกาสได้เห็นภาพประกอบด้วยก็จะทำให้ผลการเรียนรู้คงอยู่ได้เพิ่มขึ้นเป็น 30%
- การเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพิ่มขึ้น เช่น การให้ดูภาพยนตร์ การสาธิต จัดนิทรรศการให้ผู้เรียนได้ดู รวมทั้งการนำผู้เรียนไปทัศนศึกษาหรือดูงาน ก็ทำให้ผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เป็น 50%

2) กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

- ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ความเข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า หรือ สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ รวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีส่วนร่วมอภิปราย ให้ฝึกทักษะการสื่อสาร ทำให้ผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเป็น 70%
- การนำเสนอผลงานทางการเรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง ทั้งมีการฝึกปฏิบัติในสภาพจริง มีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้ผลการเรียนรู้เกิดขึ้นถึง 90%

3. คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.)

3.1 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 20 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ มีผู้ตรวจราชการของกระทรวงเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจราชการ ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ติดตามและประเมินผลระดับนโยบายเพื่อนิเทศให้คำปรึกษาและแนะนำเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

ในระดับสำนักงานให้มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา ให้ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลนโยบายตามภารกิจตลอดจนนิเทศให้คำปรึกษาและแนะนำเพื่อปรับปรุง พัฒนา

ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย นิเทศติดตามและประเมินผลการบริหาร และการดำเนินการโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเตรียมการรับการนิเทศติดตามและประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก

การดำเนินงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม ให้มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสำหรับ กระทรวงศึกษาธิการหรือสำหรับแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ จำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มา ของคณะกรรมการดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การดำเนินการในเรื่องการตรวจราชการและการดำเนินการของคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ กำหนดในมาตรานี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบหรือข้อบังคับของกระทรวงหรือส่วน ราชการหรือมติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งของนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ จะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสาระ การบริหารและการจัดการของสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคลในสาย บังคับบัญชาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่สามารถดำเนินกิจการได้โดยอิสระพัฒนา ระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเองมีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น

โดยสรุปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 20 วรรค 3 และวรรค 4 กำหนดว่า ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้เป็นการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารและการดำเนินการ โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและ สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเตรียมการรับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลจาก หน่วยงานภายนอก

คณะกรรมการ ก.ต.ป.น. มีจำนวน 9 คน ประกอบด้วย

- (1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธานกรรมการ
- (2) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ จำนวนหนึ่งคน
- (3) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน จำนวนหนึ่งคน
- (4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความ เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในด้านการศึกษาปฐมวัย ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวิจัยและ ประเมินผลด้านการบริหารการศึกษา ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ด้านรวมกัน

(5) หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นกรรมการและ เลขานุการ

2.2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขต พื้นที่การศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา พ.ศ. 2560

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการจัดการศึกษา พ.ศ. 2560 ส่วนที่การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ข้อ 25 การติดตาม ประเมินผลและนิเทศการบริหารและการ ดำเนินการโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดพื้นที่การศึกษาเพื่อเตรียมการรับ การนิเทศ ติดตามและประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก และข้อ 26 ให้คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการ กำหนดจำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ นิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดเป็นแนวทางในการ ติดตาม ประเมินผล และนิเทศการบริหารและการดำเนินการของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา
2. กำหนดแนวทางการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารและการดำเนินการของหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
3. พิจารณาแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา โดยมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
4. ติดตาม ประเมินผลและนิเทศการบริหารและการดำเนินการตามแผนที่กำหนด
5. รับทราบผลการติดตาม ประเมินผล และนิเทศการบริหารและการดำเนินการตามแผน และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
6. ส่งเสริมให้มีการประสานการติดตาม ประเมินผลและนิเทศศึกษากับคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษาตามความจำเป็น
8. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการจัดการศึกษาพ.ศ. 2560 ส่วนที่ 4 การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ข้อ 26 ให้คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และ นิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนด จำนวนหลักเกณฑ์ และ วิธีการได้มาของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่ การศึกษามีอำนาจหน้าที่ 8 ข้อ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วซึ่งเป็นปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้ประสบความสำเร็จและเกิดการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องใช้กระบวนการ

ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการบริหารและการดำเนินการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ประสบผลสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ยุทธศาสตร์ นโยบาย จุดเน้นของชาติ ของกระทรวงศึกษาธิการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
2. กำหนดแนวทางและเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับข้อ 1 ตามภารกิจของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
3. กำหนดกลไกการทำงานในการขับเคลื่อนงานในภารกิจของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา เช่น
  - 3.1 จัดทำแผนปฏิบัติการในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา เสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
  - 3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา
  - 3.3 สร้างเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาให้สอดคล้องกับข้อ 1 และ ข้อ 2
4. สร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
5. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาที่กำหนดไว้
6. สรุป รวบรวมข้อมูล และประมวลผลที่ได้จากการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
7. เสนอสรุปรายงานผลการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
8. รับทราบผลการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำไปแก้ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาการบริหารและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

9. ประสานงานการตรวจราชการและติดตาม ตรวจสอบประเมินผลของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ คณะติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลในทุกระดับ รวมทั้งแจ้งหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด

10. ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย จากคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการและผู้ปฏิบัติในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษาระดับส่วนราชการและระดับสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด

2.4 รูปแบบการบริหารจัดการสร้างความเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการ ก.ต.ป.น. โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม (Participation) โมเดล 5 ร

ร่วมคิด (Thinking Participation) หมายถึง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมคิดวางแผนการติดตาม การกำหนดตัวชี้วัดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาใน สังกัดพื้นที่การศึกษาเพื่อเตรียมการรับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก

ร่วมปฏิบัติ (Implementing Participation) หมายถึง ให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียใน การจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้าน การบริหารงานทั่วไป ภายใต้ความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และคณะอนุกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา

ร่วมติดตาม นิเทศ (Supervision Participation) หมายถึง คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่ศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ นิเทศ และ ติดตามความก้าวหน้าตามแผนเป็นระยะ ๆ โดยสร้างเครือข่ายเป็นกลไกในการติดตามและนิเทศ การศึกษา

ร่วมประเมินผล (Evaluation Participation) หมายถึง คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่ศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ตาม แผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้

ร่วมปรับปรุงและพัฒนา (Improve and develop Participation) หมายถึง คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่ศึกษามีส่วนร่วมใน การสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานต่อต้นสังกัดในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการ บริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา งาน ของเขตพื้นที่การศึกษา

2.5 แนวทางการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา พ.ศ.2560 ส่วนที่ 4

การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ข้อ 27 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการดังนี้

1. มอบหมายศึกษานิเทศก์ หรือข้าราชการอื่นในสังกัด ทำหน้าที่ติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
2. จัดทำแผนการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาประจำปี ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการราชการของหน่วยงานเสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแจ้งให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ
3. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษา การบริหาร การศึกษาโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการเตรียมรับการนิเทศติดตามและประเมินผลจากหน่วยงานภายในและภายนอก
4. รายงานผลการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเสนอผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
5. ประสานให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ เพื่อชี้แจง ให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
6. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

4. แนวทางการใช้มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (ปรับปรุง พ.ศ.2560) สำหรับโรงเรียน

1. ศึกษามาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (ปรับปรุง พ.ศ.2560) ทั้ง 2 ด้านอย่างละเอียด
  2. สสำรวจสภาพของโรงเรียนตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โรงเรียนได้ดำเนินการตามภารกิจและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้อย่างไร มีสิ่งใดที่ควรปรับปรุงแก้ไข
  3. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนตามความเหมาะสมและตามบริบทของโรงเรียนหากมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการโดยขอความสนับสนุนจากฝ่ายบริหารที่นอกเหนือระดับโรงเรียนก็ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน
  4. ตระหนักและเห็นความสำคัญของข้อกำหนดในมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 (ปรับปรุง พ.ศ.2560) ฉบับนี้เป็นเครื่องมือเสริมสร้างความพร้อมหรือตรวจสอบตนเองให้มีปัจจัยหรือกิจกรรมการปฏิบัติงานเพียงพอในระดับที่เหมาะสมและมีคุณภาพจนมั่นใจว่าส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
- สำหรับคณะกรรมการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียน
1. ต้องมีคณะกรรมการประเมินมาตรฐานโรงเรียนอย่างน้อย 3 คน

2. ผู้ประเมินจะต้องศึกษารายละเอียดของแต่ละภารกิจและตัวชี้วัด วิธีการประเมิน และการให้ระดับคุณภาพของแต่ละระดับโดยทำความเข้าใจให้ชัดเจนก่อนทำการประเมิน
3. การให้ระดับคุณภาพแต่ละรายการจะต้องมีเหตุผลและมีหลักฐานหรือข้อมูลสนับสนุนอย่างเพียงพอหากมีข้อสงสัยหรือไม่แน่ใจก็ให้ค้นหาข้อมูลมาสนับสนุนเพิ่มเติมจนมั่นใจก่อนแล้วจึงให้คะแนนระดับคุณภาพ
4. คณะกรรมการประเมินจะต้องทำใจเป็นกลาง ไม่ประเมินโดยใช้ความรู้สึกส่วนตัวมาเป็นองค์ประกอบในขณะที่ทำการประเมิน ทั้งนี้เพื่อให้ผลการประเมินเป็นไปด้วยความถูกต้องแม่นยำและตรงตามข้อเท็จจริงมากที่สุด
5. การให้ระดับคุณภาพของคณะกรรมการประเมินในแต่ละรายการ ไม่ควรใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยจากคะแนนของคณะกรรมการ แต่ควรใช้วิธีหาข้อตกลงร่วมกันในแต่ละรายการว่าควรได้ระดับคุณภาพใดเป็นข้อยุติ
6. การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียน ไม่มีวัตถุประสงค์จะจับผิดหรือแสวงหาข้อบกพร่องของผู้บริหารโรงเรียนแต่ประการใด แต่ต้องการทราบข้อมูลที่แท้จริงว่า ในขณะที่ทำการประเมินนั้น โรงเรียนมีรายละเอียดหรือภารกิจและตัวชี้วัดด้านใดที่นำไปพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานเป็นอย่างดีแล้ว และมีด้านใดที่ยังจะต้องพัฒนาให้สมบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้นไปอีก เพื่อผู้บริหารโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะได้ร่วมมือกันแก้ไขข้อบกพร่องที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้นไปอีก
7. ผลการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา จะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อโรงเรียนหรือสหวิทยาเขต หรือเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาจังหวัด ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียน หรือปรับปรุงการบริหารจัดการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

ส่วนที่ 3

กระบวนการนิเทศ

การดำเนินการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย มีขอบเขตการดำเนินการ ดังนี้

1. ขอบเขตการดำเนินการ
  - 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา
  - 1.2 กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการดำเนินงาน
3. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ระยะเวลาดำเนินการ
5. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

1) การดำเนินงานของโรงเรียนในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมไป การบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ และ 4) การบริหารทั่วไป

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

1.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1) คณะกรรมการบริหารงาน 4 ฝ่าย หัวหน้าวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 13 โรงเรียน

2) คณะครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จังหวัดเลย

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ผู้รายงานได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ชั้นวางแผน ประกอบไปด้วย (Plan - P)

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับแนวดำเนินการนิเทศ ติดตาม การ ประเมินผลการจัดการศึกษาบูรณาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 วิเคราะห์ปัญหาและเกิดความต้องการจำเป็น

1.3 ศึกษาเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 จัดทำองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และเครื่องมือการประเมินซึ่งเป็นแบบประเมิน

ดำเนินการนิเทศ ติดตาม การประเมินผลการจัดการศึกษาบูรณาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ซึ่งมี 2 แบบ ดังนี้ 1) แบบประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน หมายถึง แบบที่ใช้ประเมินเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งครอบคลุมกลไกการบริหารสถานศึกษาและภาระงาน 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารทั่วไป และ 2) แบบนิเทศ ติดตาม การ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง แบบนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สังเกตการสอนมี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านครูผู้สอน ด้าน ผู้เรียน และด้านกระบวนการ ตอนที่ 2 การโค้ชของศึกษานิเทศ ตอนที่ 3 สะท้อนผลการ สังเกตการณ์สอนทั้ง 3 ด้าน

2. ชั้นการปฏิบัติงานตามแผน (DO-D) ผู้รายงานและคณะดำเนินการปฏิบัติงานตามแผนโดย นิเทศติดตามผล (Supervision) ผ่านรูปแบบคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษา (ก.ต.ป.น.) และศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นการนิเทศแบบบูรณาการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์ สอบถาม ตรวจเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงาน หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้

2.1 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 นิเทศ ติดตามและประเมินการจัดการศึกษา ตามแบบประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมกลไกการบริหารสถานศึกษา

และภาระงาน 4 ด้าน คือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารทั่วไป

2.2 ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 นิเทศ ติดตามและ ประเมินการจัดการศึกษาตามแบบประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ 1) ตอนที่ 1 สังเกตการสอนซึ่งมี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้าน กระบวนการ 2) ตอนที่ 2 การโค้ชของศึกษานิเทศก์ และ 3) ตอนที่ 3 สะท้อนผลการสังเกตการณ์ สอนทั้ง 3 ด้านและให้ข้อเสนอแนะพร้อมรับฟังข้อคิดเห็นของครู

3. ขั้นการตรวจสอบและประเมินผล (CHECK-C) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผล เป็น การสรุปเพื่อประเมินผลการดำเนินงานการจัดการศึกษา ตามแบบนิเทศ ติดตาม ฯ ตามแบบประเมิน มาตรฐานการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ขั้นตอนนี้เป็นการประเมินหลังจากที่ได้ออกนิเทศ ติดตาม ฯ ว่า มีผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

4. ขั้นนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (ACT-A) พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

3. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 แบบประเมิน/รายงานการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา
- 3.2 แบบนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ระหว่างวันที่ 20 สิงหาคม 2563 – 30 กันยายน 2563

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รายงานการดำเนินการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้รายงานและคณะแจ้งกำหนดปฏิทินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ขอให้ โรงเรียนอนุเคราะห์กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการดำเนินงาน
2. ประชุมชี้แจงคณะกรรมการ ก.ต.ป.น. แจ้งจุดประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจขั้นตอนและ กระบวนการดำเนินงาน
3. ดำเนินการตามวันเวลาที่กำหนดไว้

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ร้อยละ (Percentage)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2 ค่าเฉลี่ย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 81)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

6.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 83)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน

n แทน จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4
ผลการนิเทศ

ผลการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จังหวัด
เลย มีผลดังนี้

1. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา

**ตารางที่ 2 ผลการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียน
มัธยมศึกษา**

ตัวชี้วัดที่ (ด้าน วิชาการ)	5	4	3	2	1	N	$\bar{x}$	s.d.	เกณฑ์การ ปฏิบัติ
1	6	5	2	0	0	13	4.31	0.72	มาก
2	10	3	0	0	0	13	4.77	0.42	มากที่สุด
3	10	3	0	0	0	13	4.77	0.42	มากที่สุด
4	7	5	1	0	0	13	4.46	0.63	มาก
5	8	4	1	0	0	13	4.54	0.63	มากที่สุด
6	11	2	0	0	0	13	4.85	0.36	มากที่สุด
7	12	1	0	0	0	13	4.92	0.27	มากที่สุด
8	9	4	0	0	0	13	4.69	0.46	มากที่สุด
9	4	9	0	0	0	13	4.31	0.46	มาก
10	4	9	0	0	0	13	4.31	0.46	มาก
11	4	7	2	0	0	13	4.15	0.66	มาก
12	11	2	0	0	0	13	4.85	0.36	มากที่สุด
13	6	6	1	0	0	13	4.38	0.62	มาก
14	4	8	0	1	0	13	4.15	0.77	มาก
15	6	5	2	0	0	13	4.31	0.72	มาก
16	9	4	0	0	0	13	4.69	0.46	มากที่สุด
17	6	5	2	0	0	13	4.31	0.72	มาก

ตัวชี้วัดที่ (ด้าน วิชาการ)	5	4	3	2	1	N	$\bar{x}$	s.d.	เกณฑ์การ ปฏิบัติ
18	9	3	1	0	0	13	4.62	0.62	มากที่สุด
19	11	2	0	0	0	13	4.62	1.52	มากที่สุด
20	10	3	0	0	0	13	4.77	0.42	มากที่สุด
21	10	2	1	0	0	13	4.69	0.61	มากที่สุด
22	9	4	0	0	0	13	4.69	0.46	มากที่สุด
23	12	1	0	0	0	13	4.92	0.27	มากที่สุด
24	12	1	0	0	0	13	4.92	0.27	มากที่สุด
25	7	4	2	0	0	13	4.38	0.74	มาก
26	9	3	1	0	0	13	4.62	0.62	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม							4.58	0.57	มากที่สุด
ตัวชี้วัดที่ (งานบุคคล)	5	4	3	2	1	N	$\bar{x}$	s.d.	เกณฑ์การ ปฏิบัติ
27	10	2	1	0	0	13	4.69	0.61	มากที่สุด
28	12	1	0	0	0	13	4.92	0.27	มากที่สุด
29	9	4	0	0	0	13	4.69	0.46	มากที่สุด
30	11	2	0	0	0	13	4.77	0.93	มากที่สุด
31	10	2	1	0	0	13	4.69	0.61	มากที่สุด
32	10	3	0	0	0	13	4.69	0.95	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม							4.74	0.64	มากที่สุด
ตัวชี้วัดที่ (งาน งบประมาณ)	5	4	3	2	1	N	$\bar{x}$	s.d.	เกณฑ์การ ปฏิบัติ
33	11	1	1	0	0	13	4.77	0.58	มากที่สุด
34	11	2	0	0	0	13	4.85	0.36	มากที่สุด
35	11	2	0	0	0	13	4.62	1.52	มากที่สุด
36	9	3	1	0	0	13	4.62	0.62	มากที่สุด
37	11	2	0	0	0	13	4.85	0.36	มากที่สุด

ตัวชี้วัดที่ (งาน งบประมาณ)	5	4	3	2	1	N	$\bar{x}$	s.d.	เกณฑ์การ ปฏิบัติ
38	7	5	1	0	0	13	4.46	0.63	มาก
39	9	4	0	0	0	13	4.69	0.46	มากที่สุด
40	6	5	2	0	0	13	4.31	0.72	มาก
41	7	5	1	0	0	13	4.46	0.63	มาก
42	7	5	1	0	0	13	4.46	0.63	มาก
43	7	4	0	0	2	13	4.08	1.38	มาก
เฉลี่ยรวม							4.56	0.72	มากที่สุด
ตัวชี้วัดที่ (งานบริหาร ทั่วไป)	5	4	3	2	1	N	$\bar{x}$	s.d.	เกณฑ์การ ปฏิบัติ
44	5	7	1	0	0	13	4.31	0.61	มาก
45	5	7	1	0	0	13	4.31	0.61	มาก
46	5	6	1	1	0	13	4.08	1.17	มาก
47	7	5	1	0	0	13	4.46	0.63	มาก
48	5	5	3	0	0	13	4.15	0.77	มาก
49	6	6	1	0	0	13	4.38	0.62	มาก
50	8	4	1	0	0	13	4.54	0.63	มากที่สุด
51	6	6	1	0	0	13	4.38	0.62	มาก
52	8	4	0	1	0	13	4.46	0.84	มาก
53	8	4	1	0	0	13	4.54	0.63	มากที่สุด
54	7	4	1	1	0	13	4.31	0.91	มาก
55	9	2	1	1	0	13	4.46	0.93	มาก
56	6	4	2	1	0	13	4.15	0.95	มาก
57	9	1	1	2	0	13	4.31	1.14	มาก
58	7	5	1	0	0	13	4.46	0.63	มาก
59	8	4	0	1	0	13	4.46	0.84	มาก
60	7	5	0	1	0	13	4.38	0.84	มาก

ตัวชี้วัดที่ (งานบริหาร ทั่วไป)	5	4	3	2	1	N	$\bar{X}$	s.d.	เกณฑ์การ ปฏิบัติ
61	8	4	1	0	0	13	4.54	0.63	มากที่สุด
62	9	3	0	1	0	13	4.54	0.84	มากที่สุด
63	9	3	0	1	0	13	4.54	0.84	มากที่สุด
64	9	3	1	0	0	13	4.62	0.62	มากที่สุด
65	7	5	1	0	0	13	4.46	0.63	มาก
66	8	4	1	0	0	13	4.54	0.63	มากที่สุด
67	9	3	1	0	0	13	4.62	0.62	มากที่สุด
68	7	5	1	0	0	13	4.46	0.63	มาก
69	8	4	1	0	0	13	4.54	0.63	มากที่สุด
70	3	9	1	0	0	13	4.15	0.53	มาก
เฉลี่ยรวม							4.41	0.74	มาก

จากการออกนิเทศ ติดตาม และประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จำนวน 13 โรงเรียน ซึ่งครอบคลุมกลไกการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ผลการประเมิน พบว่า มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.64) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.72) และด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.72) และมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานในระดับมาก คือด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.74)

จุดเด่น จุดควรพัฒนาการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน

1. การบริหารงานวิชาการ

จุดเด่น	จุดควรพัฒนา
ด้านการวางแผนวิชาการ 1) โรงเรียนมีการจัดทำแผนงานวิชาการที่ดี 2) โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารวิชาการที่ดี	ด้านการวางแผนวิชาการ 1) บางโรงเรียนยังขาดการรวบรวมข้อมูลและจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

ด้านการบริหารงานวิชาการ 1) โรงเรียนมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ดี 2) โรงเรียนมีการวางแผน ในการจัดกลุ่มเรียน การจัดตารางสอน และจัดครูเข้าตามตารางสอน และมีการจัดสอนแทนได้เป็นอย่างดี	ด้านการบริหารงานวิชาการ 1) โรงเรียนยังขาดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 2) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการยังไม่มากพอ
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมและพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1) โรงเรียนยังขาดความต่อเนื่องในการทำ การ ใช้การปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้และแผนการเรียนรู้
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 1) โรงเรียนมีการส่งเสริมและพัฒนาครูทางด้านวิชาการ	ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ 1) การส่งเสริมการวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน 1) โรงเรียนมีการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่ดี	ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน 1) การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือวัดผลการเรียน
ด้านงานแนะแนว 1) โรงเรียนมีการแนะแนวการเรียนที่ดีให้กับนักเรียน	ด้านงานแนะแนว 1)โรงเรียนขาดครูแนะแนวที่มีความรู้เฉพาะทาง
ด้านงานแผนงานและประกันคุณภาพ 1) โรงเรียนมีการวางแผนพัฒนาโรงเรียน และจัดองค์กร กำหนดหน้าที่ในการทำงานที่ชัดเจน	ด้านงานแผนงานและประกันคุณภาพ 1) การดำเนินงานด้านระบบสารสนเทศ

2. การบริหารงานบุคคล

จุดเด่น	จุดควรพัฒนา
ด้านการบริหารงานบุคคล 1) โรงเรียนมีการพัฒนาครูและมีการบำรุงขวัญ และส่งเสริมขวัญกำลังใจที่ดี	ด้านการบริหารงานบุคคล 1) การวางแผนด้านอัตรากำลัง

ด้านการบริหารงานทะเบียนและสถิติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 1) โรงเรียนมีการจัดทำทะเบียนประวัติ ข้าราชการครู ลูกจ้าง และบุคลากรทางการ ศึกษา 2) โรงเรียนมีการจัดทำหลักฐานการปฏิบัติ ราชการ	ด้านการบริหารงานทะเบียนและสถิติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 1) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล
---	--

3. การบริหารงานงบประมาณ

จุดเด่น	จุดควรพัฒนา
ด้านการบริหารการเงินและบัญชี 1) โรงเรียนมีการทำหลักฐานการเงินและบัญชี การรับจ่าย และการเก็บรักษาเงินเป็นอย่างดี	ด้านการบริหารการเงินและบัญชี 1) การประเมินผลการใช้จ่ายเงินตามแผนการใช้ จ่าย
ด้านการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ 1) โรงเรียนมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างอย่าง โปร่งใส	ด้านการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ 1) การจัดทำบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ 2) การตรวจสอบวัสดุประจำปีและการจำหน่าย วัสดุ 3) การจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ

4. การบริหารทั่วไป

จุดเด่น	จุดควรพัฒนา
ด้านการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 1) โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดี มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	ด้านการบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 1) การดูแลอาคารสถานที่อุปกรณ์ในห้องเรียนชำรุด
ด้านการบริหารอาคารเรียน 1) โรงเรียนมีการบริหารอาคารเรียนที่ดีและมีความ ปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ด้านการบริหารอาคารเรียน 1) การซ่อมแซมอาคารและอุปกรณ์ไฟฟ้าในห้องเรียน
ด้านการบริหารงานประกอบ 1) โรงเรียนมีอาคารประกอบที่เพียงพอกับการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	ด้านการบริหารงานประกอบ 1) การซ่อมแซมอาคารประกอบการ

ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย 1) โรงเรียนมีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยให้กับผู้เรียนอย่างทั่วถึง	ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย 1) ขาดบุคลากรที่มีความรู้มาทำหน้าที่และมีเวลาในการดูแล
ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ 1) โรงเรียนมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางสื่อที่ดี	ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ 1) อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์
ด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติโรงเรียน 1) โรงเรียนมีการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียนทางสื่อที่หลากหลายทำให้ชุมชนรับรู้อย่างทั่วถึง	ด้านการเผยแพร่เกียรติประวัติโรงเรียน 1) อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 1) โรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ดีได้รับการสนับสนุนจากชุมชน	การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 1) ชุมชนมีความห่างไกลกับชุมชนมีปัญหาในเรื่องติดต่อสื่อสารกับโรงเรียน
งานกิจการนักเรียน 1) โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับกิจการนักเรียนมีการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรมจริยธรรมมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตย ให้กับนักเรียน	งานกิจการนักเรียน 1) ขาดบุคลากร/ครูทำงานหลายหน้าที่
การบริหารงานสารบรรณ 1) โรงเรียนมีการรับส่งหนังสือราชการที่มีระบบ	การบริหารงานสารบรรณ 1) การสื่อสารที่มีหลายขั้นตอน ทำให้เกิดความล่าช้าในการโต้ตอบหนังสือกับหน่วยงานต้นสังกัด

ปัจจัยที่ส่งผลต่อจุดเด่น/จุดควรพัฒนา

จุดเด่น

1. โรงเรียนได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้เรียนเรียนตามความถนัดอย่างเต็มศักยภาพ
2. คณะครูมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานเป็นทีม และมีการบริหารจัดการโดยทุกคนมีส่วนร่วม โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนที่เข้มแข็ง
3. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการนำเอา

องค์ความรู้มาพัฒนาองค์กร

4. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น ห้องสืบค้นข้อมูล ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย ห้องปฏิบัติการทางวิชาการต่างๆ

จุดที่ควรพัฒนา

1. นำกระบวนการนิเทศภายในมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีรูปแบบ และเวลาที่ชัดเจน
2. ส่งเสริมการใช้ ICT และการวิจัยเพื่อการเรียนการสอน
3. พัฒนาระบบภาคีเครือข่ายเพื่อการศึกษา
4. พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของครูนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์รวมแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญา โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning

ตอนที่ 1 สังเกตการสอน

1. จำนวนครูผู้สอนที่สังเกตชั้นเรียนแยกตามรายวิชา เป็นดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนครูผู้สอนชั้นเรียนที่สังเกตแยกตามรายวิชา

รายวิชา	จำนวนห้องเรียน	คิดเป็นร้อยละ
เคมี	10	38.46
ฟิสิกส์	7	26.92
ชีววิทยา	2	7.69
วิทยาศาสตร์	3	11.54
คณิตศาสตร์	2	7.69
สังคมศึกษา	1	3.85
วิชา IS	1	3.85
รวม	26	

2. การสังเกตการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning ตามแบบนิเทศ
 ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning รายละเอียดแสดงดังตาราง
ตารางที่ 4 แสดงผลการสังเกตการสอนตามแบบนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 แบบ Active Learning

ที่	องค์ประกอบ	การปฏิบัติ (N = 26)	
		ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)
ด้านครูผู้สอน			
1	สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	25(96.16)	1(3.85)
2	สร้างแรงจูงใจจากตัวอย่าง เหตุการณ์ และสถานการณ์ที่น่าสนใจ	18(69.23)	8(30.77)
3	สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง	14(53.85)	12(46.15)
4	ฝึกให้มีการนำเสนอผลงาน และยอมรับแนวคิดจากผู้อื่น	16(61.54)	10(38.46)
5	แบ่งกลุ่มการทำงาน หรือฝึกให้ทำงานเป็นทีม	19(73.08)	7(26.92)
6	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง	24(92.31)	2(7.69)
7	สร้างแรงจูงใจ และแรงบันดาลใจแก่ผู้เรียน โดยการกำหนดโจทย์ เงื่อนไข สถานการณ์ ที่น่าสนใจและท้าทาย	17(65.39)	9(34.62)
8	ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจากสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง	11(42.31)	15(57.69)
9	มีการวัดประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย	17(65.39)	9(34.62)
10	มีการประยุกต์ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี กับการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นความสามารถและสร้างทักษะแก่ผู้เรียน	18(69.23)	8(30.77)
11	ใจกว้าง ยอมรับในความสามารถ การแสดงออก และความคิดเห็น ของที่ผู้เรียน	23(88.46)	3(11.54)
12	วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม	20(76.93)	6(23.08)
ภาพรวม		71.15	28.85
ด้านผู้เรียน			
13	ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง	10(38.46)	16(61.54)

ที่	องค์ประกอบ	การปฏิบัติ (N = 26)	
		ปฏิบัติ (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ (ร้อยละ)
14	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน	21(80.77)	5(19.23)
15	ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	24(92.31)	2(7.69)
16	ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน	25(96.16)	1(3.85)
17	ผู้เรียนกล้านำเสนอและแสดงความคิดเห็น และโต้แย้งอย่างมีเหตุผล	19(73.08)	7(26.92)
18	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ สามารถทำกิจกรรมจนสำเร็จลุล่วง	26(100.00)	0.00
19	ผู้เรียนร่วมกันจัดเก็บ ทำความสะอาดอุปกรณ์และสถานที่หลังการปฏิบัติกิจกรรม	24(92.31)	2(7.69)
ภาพรวม		81.87	18.13
ด้านกระบวนการ			
20	เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	24(92.31)	2(7.69)
21	เป็นกิจกรรมการเรียนรู้นี้เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่าน การฟัง การพูดและการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	17(65.38)	9(34.62)
22	เป็นกิจกรรมที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	9(34.62)	17(65.38)
23	เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล, ข่าวสาร, สารสนเทศ, และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด	11(42.31)	15(57.69)
24	เป็นกิจกรรมที่มีการสร้างองค์ความรู้ ทั้งจากการปฏิบัติ จากประสบการณ์ และจากการสรุปบทวนของผู้เรียน	11(42.31)	15(57.69)
ภาพรวม		55.38	44.62

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า 1) ด้านครูผู้สอน มีการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เฉลี่ยร้อยละ 71.15 และไม่ปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ 28.85 รายการที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 96.16 และรายการที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจากสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง คิดเป็นร้อยละ 42.31 2) ด้านผู้เรียน มีการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เฉลี่ยร้อยละ 81.87 และไม่ปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ 18.13 รายการที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ สามารถทำกิจกรรมจนสำเร็จลุล่วง คิดเป็นร้อยละ 100 และรายการที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 38.46 และ

3) ด้านกระบวนการ มีการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เฉลี่ยร้อยละ 55.38 และไม่ปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ 44.62 รายการที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 92.31 และรายการที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ กระบวนการจัดกิจกรรมที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็นร้อยละ 34.62

ตอนที่ 2 การโค้ชของศึกษานิเทศก์

หลังจากสังเกตการสอนแล้วครบทั้ง 13 โรงเรียน จากครูผู้สอนจำนวน 26 ราย ในสภวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่าประเด็นการโค้ชเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด แสดงดังตาราง

ตารางที่ 5 แสดงลำดับประเด็นการโค้ชของศึกษานิเทศก์ต่อครูผู้สอนเรียงลำดับจากมากที่สุดไปน้อย

ที่	ประเด็นการโค้ช	จำนวนชั้นเรียน	ร้อยละ
1	รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning / การออกแบบการสอนแบบ Active Learning	15	57.69
2	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นำไปใช้ได้จริงและมีประสิทธิภาพ	13	50.00
3	รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)	9	34.62
4	การบริหารเวลาในชั้นเรียนของครูผู้สอน	6	23.08
5	การจัดทำสื่อและใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา	5	19.23

ประเด็นการโค้ชของศึกษานิเทศก์ต่อครูผู้สอนโดยประเด็นที่มีการโค้ชมากที่สุด คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning / การออกแบบการสอนแบบ Active Learning คิดเป็นร้อยละ 57.69 ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นำไปใช้ได้จริงและมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ด้านการนำรูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 34.62 ด้านการบริหารเวลาในชั้นเรียนของครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 23.08 และการจัดทำสื่อและใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 19.23 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 สะท้อนผลการสังเกตการสอน

การสะท้อนผลการสังเกตการสอนแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านกระบวนการ แสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 6 แสดงการสะท้อนผลการสังเกตการสอนแยกเป็นรายด้าน

	ข้อค้นพบ
ด้านครูผู้สอน	<p>จุดเด่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ครูผู้สอนมีความกระตือรือร้น ▪ ครูผู้สอนมีบุคลิกภาพดี ▪ ครูผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ▪ ครูผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ▪ ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นในการสอน มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ▪ ครูผู้สอนมีการนำสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ▪ ครูผู้สอนมีการสร้างเครือข่ายในการเรียนการสอน <p>จุดด้อย</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ครูผู้สอนบางคนไม่เตรียมการสอนทำให้กระบวนการเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ▪ ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกในรายวิชาเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ▪ ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร
ด้านผู้เรียน	<p>จุดเด่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้เรียนสนใจบทเรียน ▪ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ▪ ผู้เรียนกล้าแสดงออก <p>จุดด้อย</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้เรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ได้เอง ▪ การทำกิจกรรมกลุ่มยังไม่มีกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของสมาชิกภายในกลุ่ม

	ข้อค้นพบ
ด้านกระบวนการ	<ul style="list-style-type: none"> ■ กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังเป็นแบบ passive learning ■ กระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง ■ กระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

ส่วนที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานผลการนิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย 2) เพื่อนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ข้อ คือ ข้อที่ 1 สรุปผลการนิเทศ ข้อที่ 2 อภิปรายผล และ ข้อที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการนิเทศ

รายงานผลการนิเทศ ติดตาม การจัดการศึกษาแบบบูรณาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย มีลำดับการนำเสนอ ดังนี้ 1.1 วัตถุประสงค์ของการนิเทศ 1.2 วิธีดำเนินการ 1.3 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล รายละเอียดดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

การนิเทศในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1.1 เพื่อนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย

1.1.2 เพื่อนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

1.2 วิธีดำเนินการ

การนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย ด้าน การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ใช้วิธีการสัมภาษณ์จากผู้บริหาร หัวหน้า กลุ่มงาน และครูผู้สอน โดยตรวจสอบเอกสารตามแบบประเมิน/รายงานการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา และนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning

ของครูในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ใช้วิธีการสังเกตชั้นเรียนตามแบบนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สังเกตการสอน มี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านกระบวนการ ตอนที่ 2 การโค้ชของศึกษานิเทศก์ และตอนที่ 3 สะท้อนผลการสังเกตการสอนทั้ง 3 ด้าน ประกอบกับใช้วิธีการสัมภาษณ์ครูผู้สอน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สามารถสรุปผลการนิเทศ ติดตาม ได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1.3.1 การนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จากการออกนิเทศติดตามและประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย จำนวน 13 โรงเรียน ซึ่งครอบคลุมกลไกการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ, การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณและการบริหารทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยภาระงาน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานบุคคล 3) การบริหารงานงบประมาณ และ 4) การบริหารทั่วไป พบว่า มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.74, S.D. = 0.64$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.72$) และด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.72$) และมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติงานในระดับมาก คือด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.74$)

1.3.2 การนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

ตอนที่ 1 สังเกตการสอน

จากการสังเกตชั้นเรียน พบว่า 1) ด้านครูผู้สอน มีการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เฉลี่ยร้อยละ 71.15 และไม่ปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ 28.85 รายการที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 96.16 และรายการที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจากสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง คิดเป็นร้อยละ 42.31 2) ด้านผู้เรียน มีการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เฉลี่ยร้อยละ 81.87 และไม่ปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ 18.13 รายการที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ สามารถทำกิจกรรมจนสำเร็จจุล่ง คิดเป็นร้อยละ 100 และรายการที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 38.46 และ 3) ด้านกระบวนการ มีการปฏิบัติตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เฉลี่ยร้อยละ 55.38 และไม่ปฏิบัติเฉลี่ยร้อยละ 44.62 รายการที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ

เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 92.31 และรายการที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ กระบวนการจัดกิจกรรมที่สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดเป็นร้อยละ 34.62

ตอนที่ 2 การโค้ชของศึกษานิเทศก์

ประเด็นการโค้ชของศึกษานิเทศก์ต่อครูผู้สอนโดยประเด็นที่มีการโค้ชมากที่สุด คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning / การออกแบบการสอนแบบ Active Learning คิดเป็นร้อยละ 57.69 ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ได้จริงและมีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ด้านการนำรูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 34.62 ด้านการบริหารเวลาในชั้นเรียนของครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 23.08 และการจัดทำสื่อและใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 19.23 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 สะท้อนผลการสังเกตการสอนทั้ง 3 ด้าน

จากการสังเกตชั้นเรียนพบข้อค้นพบ ดังนี้ 1) ด้านครูผู้สอน พบว่ามีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย จุดเด่น คือ ครูผู้สอนมีความ กระตือรือร้น มีบุคลิกภาพดี กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน และจุดด้อย คือ ครูผู้สอนบางคนไม่เตรียมการสอนทำให้กระบวนการเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกในรายวิชาเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ 2) ด้านผู้เรียน พบว่ามีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย จุดเด่น คือ ผู้เรียนสนใจบทเรียน มีความกระตือรือร้น และกล้าแสดงออก และจุดด้อย คือ ผู้เรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ได้เอง การทำกิจกรรมกลุ่มยังไม่มีกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของสมาชิกภายในกลุ่ม 3) ด้านกระบวนการ พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังเป็นแบบ passive learning กระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง และกระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริง

2. อภิปรายผล

2.1 การอภิปรายผลการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย มีผู้รายงานมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

2.1.1 การบริหารงานวิชาการ มีการประเมิน 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ด้านงานแนะแนว ด้านงานแผนงานและประกันคุณภาพ จุดเด่น คือโรงเรียนมีการจัดทำแผนงานวิชาการ การรวบรวมข้อมูล และจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรอย่าง

ต่อเนื่อง มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการวางแผนในการจัดกลุ่มเรียน มีการจัดตารางสอน จัดครูเข้าตามตารางสอน มีการจัดสอนแทนได้เป็นอย่างดี มีการแนะแนวการเรียนที่ดีให้กับนักเรียน จุดควรพัฒนา คือ โรงเรียนยังขาดการรวบรวมข้อมูล ขาดการจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร วิชาการ โรงเรียนยังขาดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการยังไม่มากพอ

2.1.2 การบริหารงานบุคคล มีการประเมิน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทะเบียนและสถิติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จุดเด่น คือโรงเรียนมีการพัฒนาครู ส่งเสริมขวัญกำลังใจที่ดี มีการจัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครู ลูกจ้างและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน มีการจัดทำหลักฐานการปฏิบัติราชการ จุดควรพัฒนา คือโรงเรียนยังขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลและการวางแผนด้านอัตรากำลัง

2.1.3 การบริหารงานงบประมาณ มีการประเมิน 2 ด้าน คือ ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ จุดเด่น คือโรงเรียนมีการทำหลักฐานการเงินและบัญชี การรับจ่าย และการเก็บรักษาเงินเป็นอย่างดี จุดควรพัฒนา คือการจัดทำบัญชีวัสดุ ทะเบียนครุภัณฑ์ การตรวจสอบวัสดุประจำปีและการจำหน่ายวัสดุ การจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ

2.1.4 การบริหารทั่วไป มีการประเมิน 11 ด้าน จุดเด่น คือโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ดี มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีการบริหารอาคารเรียนที่ดีและมีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางสื่อที่ดี จุดควรพัฒนา คืออาคารเรียนและอุปกรณ์ในห้องเรียนชำรุด สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่พร้อมใช้งาน บุคลากรไม่เพียงพอกับตำแหน่งงาน

2.1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อจุดเด่น/จุดควรพัฒนา

จุดเด่น

- 1) โรงเรียนได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้ผู้เรียน เรียนตามความถนัดอย่างเต็มศักยภาพ
- 2) คณะครูมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ทำงานเป็นทีมและมีการบริหารจัดการโดยทุกคนมีส่วนร่วมโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนที่เข้มแข็ง
- 3) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการนำเอาองค์ความรู้มาพัฒนาองค์กร
- 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น ห้องสืบค้นข้อมูล ระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย ห้องปฏิบัติการทางวิชาการต่างๆ

จุดที่ควรพัฒนา

- 1) นำกระบวนการนิเทศภายในมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีรูปแบบและเวลาที่ชัดเจน
- 2) ส่งเสริมการใช้ ICT และการวิจัยเพื่อการเรียนการสอน
- 3) พัฒนาระบบภาคีเครือข่ายเพื่อการศึกษา
- 4) พัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของครูนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 5) จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์รวมแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญาโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 การอภิปรายผลการนิเทศ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครู ในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

ผู้รายงานมีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

ข้อค้นพบประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของครู ในสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่าเป็นด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนซึ่งกิจกรรมโดยส่วนใหญ่ไม่มีการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริงซึ่งส่งผลต่อการสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้อง กับข้อมูลการโค้ชของศึกษานิเทศก์ โดยประเด็นการโค้ชที่มีจำนวนมากที่สุด คือรูปแบบการจัดการ เรียนการสอนแบบ Active Learning / การออกแบบการสอนแบบ Active Learning ซึ่งส่งผลให้ ผู้เรียนไม่สามารถสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. ข้อเสนอแนะ

- 3.1 จัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning
- 3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือของครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน ในสพม.19 เพื่อ ร่วมมือกันจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การจัดทำแผนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดทำสื่อ ฯลฯ
- 3.3 จัดทำโครงการเยี่ยมชมชั้นเรียนครูต้นแบบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

